

म

मक् म गुणाभावादि । ऋष-ऋषः युध-युधः भी-भीमः ।
मदिक् मह गुणाभावः । यु-युद्ध-त्वम् । अस-असह-
अहम् सर्वनाम ।

मन् म आद्युदात्तः । ऋ-अर्म् स्तु-स्तोमः सु-सोमः ।
मनि मन् । सु-शु-सुशर्मा ।

मनिष् मन् वृद्धिः । अत-आत्मा ।

मनिन् मन् आद्युदात्तः । सो-साम क-कर्मा वृ-वर्मा ।

मि मि । नी-नेमिः भू-क्ति भूमिः ।

मिनि मिन् । छ-होमी ।

मुक् मुक् । उप-लान्तादेशः गुणाभावः उल्लुक् । (ज्वलद-
ङ्गारम्) ।

य

य य । यल-यन्यम् ।

यक् य गुणाभावः । जन-जन्य (शुद्धम्) जन्या बधूः ।

यत् य स्वरितः । पु-णुक् पुण्यम् धा-नुक् धान्यम् ।

यतुच् यत् ससुदायान्नोदात्तः । तन-तन्यतः ।

यक् यु गुणाभावः । भुज-भुज्युः (भोजनम्) । [जन्युः ।

युच् यु न अनादेशः ससुदायान्नोदात्तः । मन-मन्युः जन-

धुन् यु-अन आद्युदात्तः । हन-आद्यन्त्योर्वतौ घतनः ।

र

र र । रीङ्-रुखः एट् च रिप्रम् (कृतसितम्) ।

रक् र गुणाभावः । स्फाय-स्फारम् । लिप-लिप्रम् स्तूप-स्तूपः ।

रन् र आद्युदात्तः । इदि-इन्द्रः वज-वज्जः । भी-भेरः ।

रु रु । भी-भेरुः पी-पेरुः पा-पारुः । जत-जलुः ।

ल

लक् ल कित् । शी-शीलम् ।

व

व व । वृ-कर्षः वृ-गर्वः वृ-शर्वः वशादिरित्येके ।

वन् व आद्युदात्तः । ऋष-एव, सरादिः । शी-शेवः ।

वन् वन् न निष्पन्नं चापकात् । ऋ-अर्वा (कुलितः) ।

वनिप् वन् अद्युदात्तः । स्ना-स्नावा ऋ-अर्वा (तरङ्गगर्हप्रयोः) ।

वरट् वर स्त्रियां ङीप् । अश-उपधाया ईप्स्वम् ईश्वरः ।

वलच् वल ससुदायान्नोदात्तः । वल-वल्ललः पल-पल्ललः ।

वलज् वल वृद्धिः । शी-शैवलः । [दरादित्वात् शैवालश्च ।

वालज् वल वृद्धिः आद्युदात्तः । शी-शैवालः । प्रधो-

वालन् वल आद्युदात्तः । शी-शैवालः नि० वस्य पः, शैपालश्च ।

वि वि चापकदस्य न ङोपः । वृ-वृषिः वशादिरित्येके ।

विन् वि-अनुदात्तत्वप्रतिज्ञाभावात् नास्य इदित्त्वं तेन न
विलोपः । वृ-वृषिः । वशादिरित्येके ।

वुन् वु अक-आद्युदात्तः । क-करकः करका ।

श

शक् श वकारप्रसङ्गात् न शित् गुणाभावः । वृ-वृषः ।

शुन् शु आद्युदात्तः । स्तृश-प्रभावः पशुः (आशुधम्) ।

श्वण् श्व वृद्धिः । स्तृश-प्रभावः पार्श्वः ।

ष

षवन् अव आद्युदात्तः स्त्रियां ङीप् । प्रथ-संप्रसारणे पृथवी ।

षिवन् इव आद्युदात्तः स्त्रियां ङीप् । प्रथ-सम्प्रसारणे पृथिवी

घ्नन् त-आद्युदात्तः । वस-वस्त्वं शस-शस्त्रम् अस-अस्त्रम्

स्त्रियां ङीप् । नद्धी । [ष्टृ-शर्वरी ।

व्वरच् वर ससुदायान्नोदात्तः स्त्रियां ङीप् । वृ-वर्वरः

स

स स । वृ-वर्षम् । तृ-तर्षः । वस-वत्सः । हन-हंसः ।

सन् स आद्युदात्तः । अम-अंसः ।

सरन् सर आद्युदात्तः । अश-अक्षरम् । वस-वत्सरः ।

सिकान् सिक आद्युदात्तः । हन-हंसिका (हंसयोषित्) ।

स्मान् स आद्युदात्तः । सूच-सूक्ष्मम् ।

स्य स्य । मद-मत्स्यः ।

स्यन् स्य आद्युदात्तः । मद-मत्स्यः ।

इत्युणादिप्रत्ययस्वरूपादिप्रदर्शनम् ।

शब्दविभागनियमादि ।

शब्दास्त्वावत् चतुर्विधाः रुद्धयौगिकयोगरूढपारिभाषिक-
भेदात् । यत् अवयवशक्तिमनपेक्ष्य ससुदायशक्त्या कस्यचिद्वि-
शिष्टार्थस्य बोधः ते रूढाः । यथा आखण्डलमण्डपघटा-
दयः तत् अवयवार्थबोधनेनैव ससुदायेन विशिष्टार्थस्य बोधनात् ।

द्रव्यगुणक्रियासम्बन्धरूपावयवार्थयोगेन तत्तद्विशिष्टार्थबोधका
यौगिकाः । यथा घनवान् दण्डी रूपवान् रसवान् पाचकः
गन्तेत्यादयः । तेषाञ्च धनादिद्रव्यस्य, रूपरसादिगुणस्य, पाकादि-
क्रियायाश्च संबन्धस्य यथाक्रमं बोधकता । एवञ्च प्रकृतिप्रत्य-
याभ्यां तत्तदर्थयोरुपस्थाप्यत्वेन तद्योगरूपसम्बन्धविशिष्टस्य बोध-
कत्वात् तेषां यौगिकत्वम् । यौगिका अपि कदन्ततद्विधान्तसमा-
सजभेदात् त्रिविधाः । तत् पाचकादयः कदन्ताः, कापायादयः
तद्विधान्ताः, राजपुरुषादयः समासजाः । तत्रायं विशेषः कदन्ताः